

General Certificate of Secondary Education
2013

Tíreolaíocht

Aonad 1:
An Domhan Nádúrtha Againn a Thuiscint
Ardsraith
[GGG12]

DÉ MÁIRT 4 MEITHEAMH, IARNÓIN

AM

1 uair 30 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

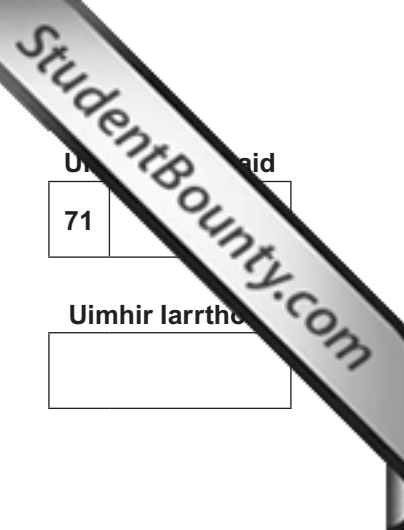
Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.
Freagair **gach ceann** de na **3** cheist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 108 an marc iomlán don pháipéar seo.
Léiríonn figiúirí idir lúbíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.
Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeist **3(d)**.
Measúnófar litriú, poncaíocht agus úsáid chruinn gramadaí i gceisteanna **1(i)** agus **2(c)(iii)**.

7937.05

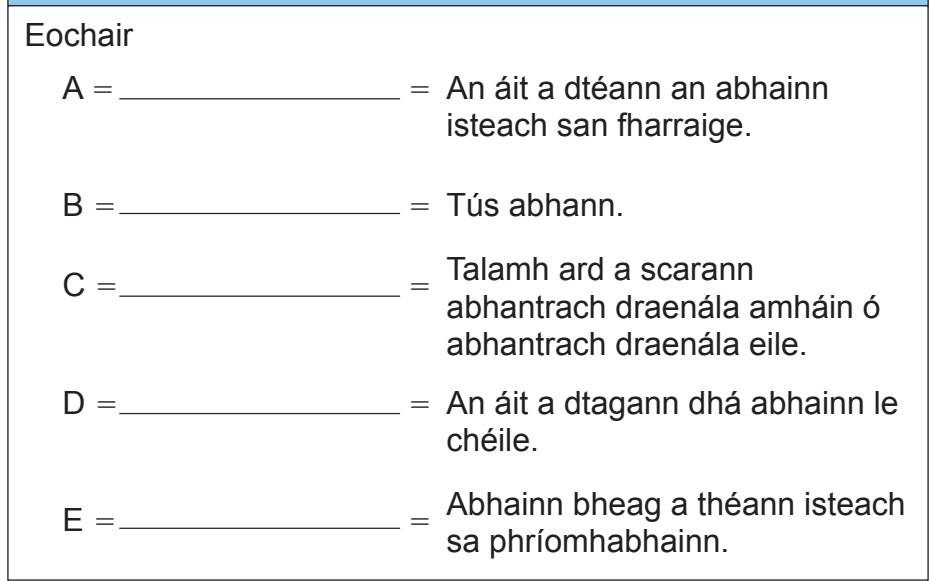

Uimhir Lárionaid	
71	
Uimhir Iarrthóra	

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
Marc Iomlán	

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Fíor 1

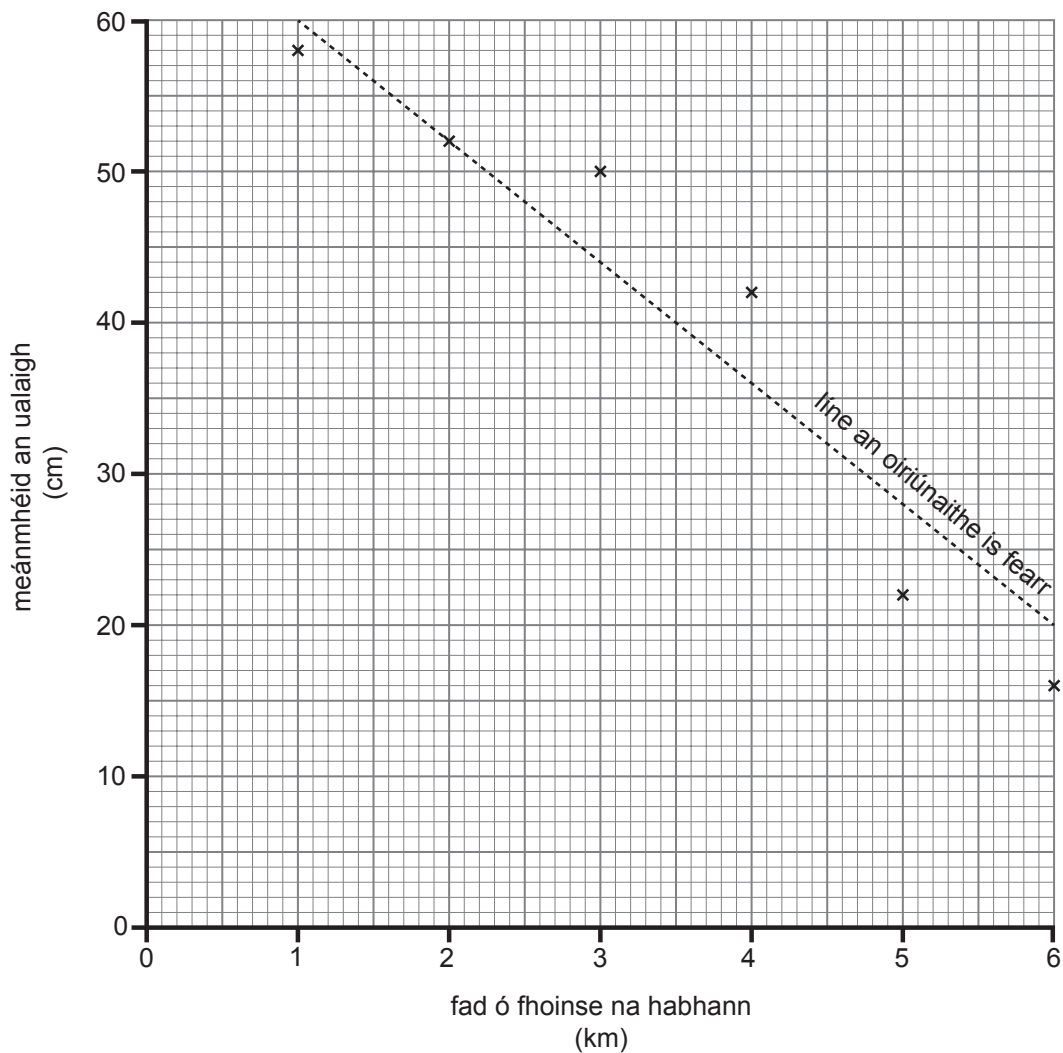
- 7937.05

(iii) Luaigh ciall an téarma **insíothlú**.

[2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(b) Déan staidéar ar **Fhíor 2** a thaispeánann an dóigh a n-athraíonn méid an ualaigh feadh Abhainn Chuillinn (*Colin*) i mBéal Feirste. Freagair na ceistanna a leanann.

Foinse: *Príomhscrúdaitheoir*

Fíor 2

- (i) Cuir síos ar an dóigh a n-athraíonn méid an ualaigh feadh Abhainn Chuillinn i mBéal Feirste.

[4]

(e) Bíonn cóstaí á múnú ag tonnta. Luaigh **dhá** fhíric faoi thonnta tógála.

[2]

(f) Déan staidéar ar **Fhíor 3** a thaispeánann grianghraf lipéadaithe de ghob cósta in Alasca darb ainm Gob Hóiméar (*Homer Spit*). Freagair na ceisteanna a leanann.

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Source: Alaska ShoreZone Program NOAA/NMFS/AKFSC; Courtesy of Mandy Lindeberg, NOAA/NMFS/AKFSC

Fíor 3

Sainaithin an **dá** úsáid talaimh (**X** agus **Y**) a thaispeántar i **bhFíor 3**. Roghnaigh do fhreagraí ón liosta thíos.

Cónaitheach Tionsclaíoch Iompar Turasóireacht

X _____

Y _____

[2]

--	--

[6][illegible]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann na ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

Téama B: An Aimsir agus an Aeráid Againn atá ag Athrú

- 2 (a) Déan staidéar ar **Fhíor 4** a thaispeánann réamhaisnéis aimsire shimplí faoi fhrithchicléon thar Thuaisceart Éireann i Mí Iúil. Freagair na ceistanna a leanann.

- A. Beidh an teocht iontach te ag 28°C.
B. Beidh luas na gaoithe socair.
C. Tiocfaidh aer te anoir aneas.
D. Ní bheidh báisteach ann.

Fíor 4

- (i) **Fíor 4** in úsáid agat, comhlánaigh **Tábla 1** trí ainmneacha na ngléasanna is féidir a úsáid le faisnéis a bhailiú faoi gach ceann de na gnéithe seo de réamhaisnéis na haimsire a chur isteach.

Tábla 1

Gné aimsire	Gléas
A	
B	
C	
D	

[4]

- (ii) Luaigh ainm na haermhaise is dóchúla is cúis leis an aimsir seo.

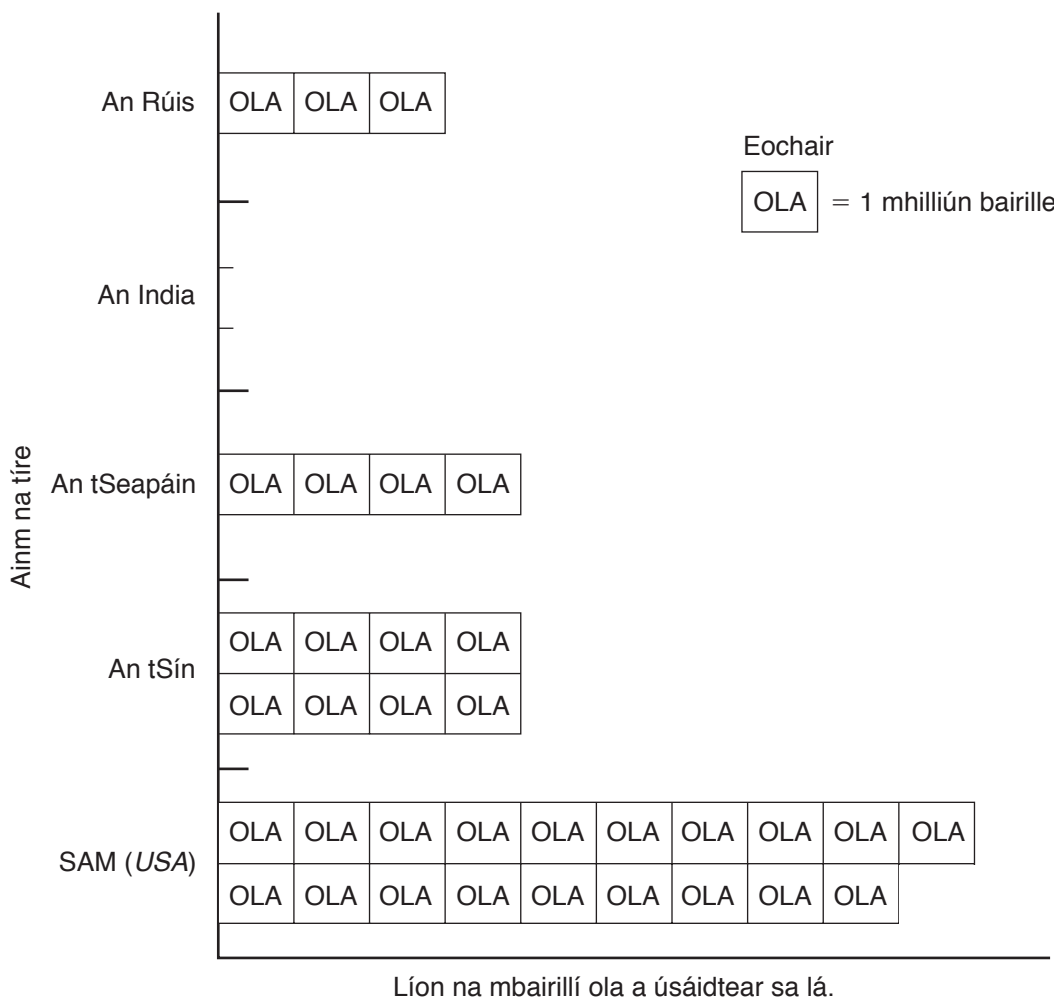
_____ [1]

- (iii) Mínigh an fáth nach mbeidh báisteach ann.

_____ [3]

Scrúdaitheoir Amháin	Marcanna	Athmharc

- (c)** Déan staidéar ar **Fhíor 5** a thaispeánann líon na mbairillí ola a úsáidtear sa lá i roinnt tíortha. Freagair na ceistanna a leanann.

Fíor 5

- (i) Cuir an tsiombail cheart isteach do líon na mbairillí ola sa lá a úsáidtear san India le **Fíor 5** a chomhlánú.

An India = 3 mhilliún bairille [1]

- (ii)** Luaigh líon na mbairillí ola sa lá a úsáidtear in SAM (USA).

[1]

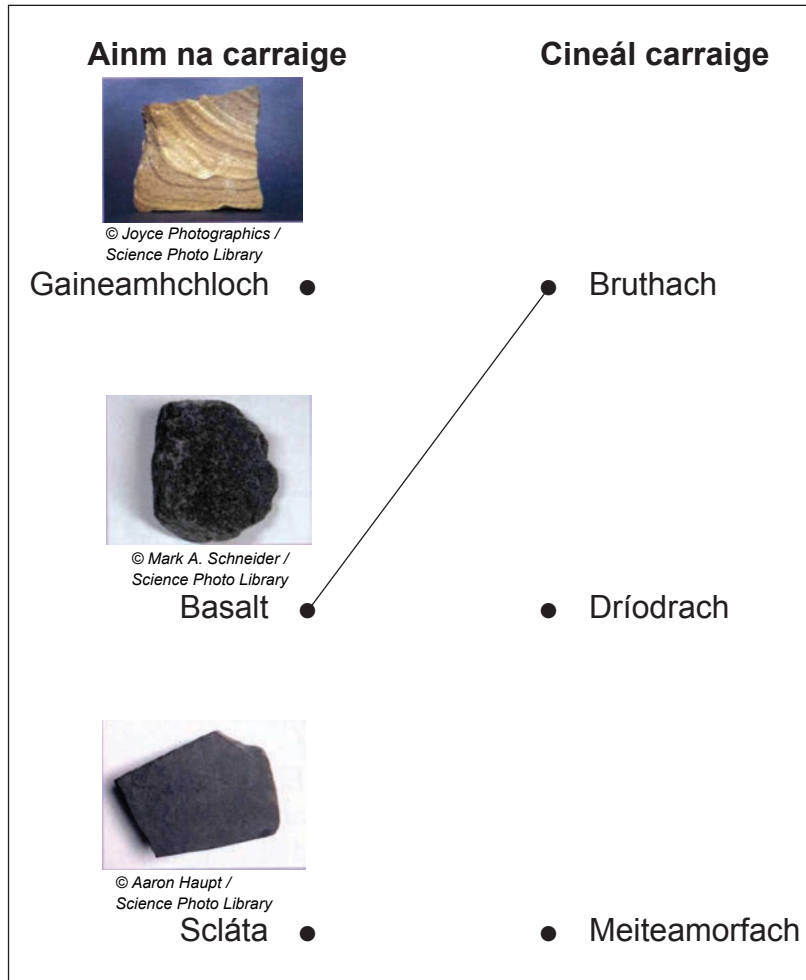
(iii) Maidir le tír ainmnithe a ndearna tú staidéar uirthi, cuir síos ar na héifeachtaí dóchúla a bheadh ag athrú aeráide ar shochaí agus ar gheilleagar na tíre sin.

[6]

Litriú, poncaíocht agus úsáid chruinn gramadaí [4]

Téama C: An Domhan Míshocair

- 3 (a) Déan staidéar ar **Fhíor 7** a thaispeánann roinnt cineálacha carraigeacha. Freagair na ceistanna a leanann.

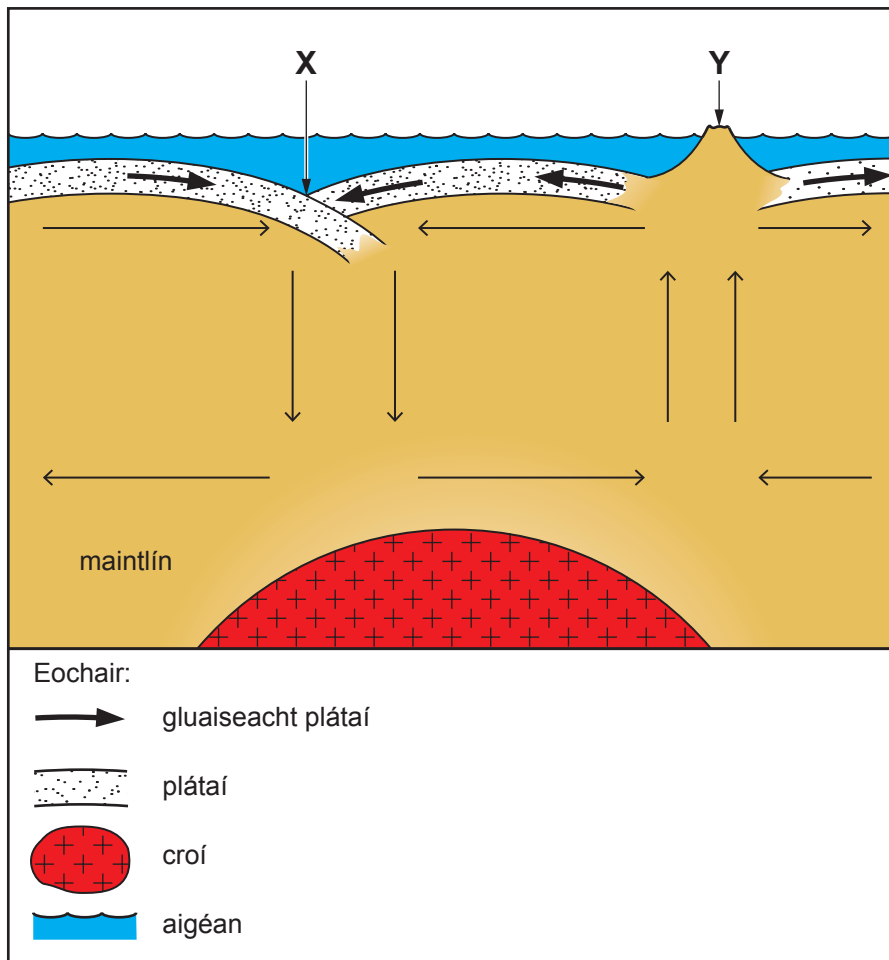
Fíor 7

- (i) Comhlánaigh **Fíor 7** trí línte a tharraingt le hainm gach carraige a cheangal den chineál carraige aici. Tá ceann amháin déanta. [2]
- (ii) Mínigh an dóigh a bhfoirmítear basalt.

[3]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(b) Déan staidéar ar **Fhíor 8** a thaispeánann cuid de struchtúr an domhain. Freagair na ceistanna a leanann.

Foinse: Príomhscrúdaitheoir

Fíor 8

(i) Ainmnigh gné **X** agus **Y**.

X _____

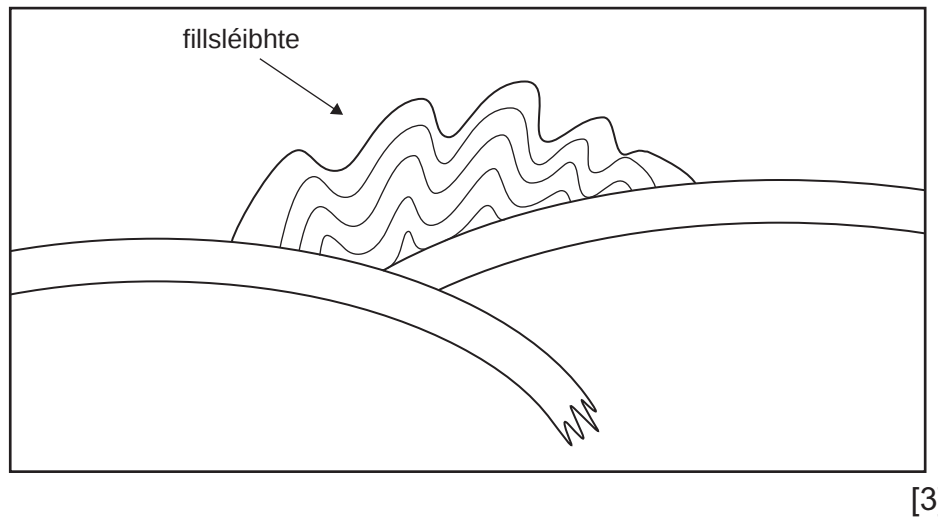
Y _____

[2]

(ii) Bain úsáid as **Fíor 8** le cuidiú leat an fáth a ngluaiseann plátaí a mhíniú.

[3]

(iii) Cuir saigheada isteach le treo ghluaiseacht na bplátaí a thaispeáint, agus marcáil **X** ar an suíomh is dóchúla a mbeidh fócas crith talún ann, le **Fíor 9** a chomhlánú.

Fíor 9

(iv) Ainmnigh an cineál seo de theorainn phlátaí.

[1]

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.